

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 242 «Туризм»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та управління туристичною діяльністю»

на тему: **«ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ
СТВОРЕННЯ НОВИХ ТУРІВ»**

Виконавець:

студентка Центру заочної форми
навчання

Аксьоненко К.А. _____

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

Галасюк Світлана Сергіївна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Туристичний бізнес можна справедливо вважати бізнесом XXI століття, тому що він є одним з найбільш динамічних і прибуткових серед усіх галузей світового господарства. За даними статистики Всесвітньої організації туризму, на туризм припадає 10% валового світового продукту, 7% загального обсягу інвестицій, 5% усіх податкових надходжень.

На сучасному етапі розвитку туристичної діяльності істотне значення має створення й ефективне використання системи інноваційного менеджменту. Незважаючи на складне економічне становище більшості туристичних підприємств, в сучасних умовах проявляється тенденція до посилення їх інноваційної активності, особливо в галузі технологічних інновацій.

В умовах загострення конкурентної боротьби з іноземними компаніями впливу інноваційного розвитку вітчизняних підприємств на кінцеві результати їх діяльності стає особливо актуальною.

Туризм, будучи в даний час глобальним соціально-економічним явищем, що функціонує в умовах деколи вельми жорсткої конкуренції, характеризується великою мірою схильності інноваційним процесам, дотримання яким частенько є основним детермінуючим чинником конкурентоспроможності туристських організацій.

Вивчення опублікованих з проблеми розвитку туризму наукових робіт, методичних розробок і практичних рекомендацій підтверджує, що питання розробки і впровадження нововведень в туризмі досліджені недостатньо, що негативно позначається на розвитку туризму. Тому вирішення даної проблеми в туризмі в даний час має особливу актуальність.

Метою кваліфікаційної роботи є розробка та обґрунтування практичних рекомендацій організаційно-економічного характеру, спрямованих на виявлення економічної доцільності створення нових турів та включення їх в асортимент туроператора «ХОТ travel».

Завданнями даного дослідження є:

- визначення сутності та особливостей пізнавального туризму;
- огляд світового та вітчизняного досвіду розвитку пізнавального туризму;
- виявлення структури та основних етапів створення турів для пізнавального туризму;
- дослідження перспективності створення пізнавальних турів в Одеському регіоні;
- вивчення специфіки функціонування туроператора «ХОТ travel» в плані можливості організації ним нових турів для пізнавального туризму;
- аналіз асортименту турів, організованих туроператором «ХОТ travel»;
- здійснити вибір дестинації прийому для організації пізнавальних турів в Одеському регіоні;

– сформувати програму нового пізнавального туру для туроператора «ХОТ travel»;

– зробити економічне обґрунтування організації нового пізнавального туру туроператора «ХОТ travel» на території Одеського регіону.

Об’єктом дослідження є процес створення нових турів та обґрунтування економічної доцільності їх впровадження.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів, пов’язаних з виявленням економічної доцільності організації пізнавальних турів на території Одещини на прикладі діяльності туроператора «ХОТ travel».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано методи порівняльного та економіко-статистичного аналізу, логічного й якісного аналізу та синтезу, методи системного аналізу та узагальнення.

Інформаційною базою дослідження виступали роботи вітчизняних та зарубіжних учених-економістів з питань пізнавального туризму, спеціальна економічна література, матеріали наукових конференцій.

Окремі результати дослідження були представлені на науково-практичних конференціях у вигляді публікацій тез доповідей у збірниках наукових праць:

– Використання інноваційних технологій в індустрії туризму / К. А. Аксьоненко // Розвиток сталого туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2017 р.) / Одеський національний економічний університет). – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 452-456.

– Доцільність створення нових турів у сфері пізнавального туризму / К. А. Аксьоненко // Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Житомир: ЖДТУ, 2018.

– Статистичний аналіз розвитку туризму в Україні [Текст] /К. А. Аксьоненко, К. І. Тарасова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина І. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 145-149.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі було розглянуто теоретичні аспекти розробки нових турів для сфери пізнавального туризму. Було визначено сутність та особливості пізнавального туризму. Охарактеризовано світовий та вітчизняний досвід розвитку пізнавального туризму. Також було розглянуто структуру та основні етапи створення турів для пізнавального туризму.

У другому розділі було проведено дослідження можливостей розробки пізнавальних турів туроператором «ХОТ travel».

– було визначено перспективність створення пізнавальних турів в Одеському регіоні.

- було вивчено специфіку діяльності туроператора «ХОТ travel».
- був проведений аналіз асортименту турів, організованих туроператором «ХОТ travel».

У третьому розділі було подано основні рекомендації з розробки та економічного обґрунтування створення пізнавальних турів для туроператора «ХОТ travel». Був проведений вибір дестинації прийому для організації пізнавальних турів в Одеському регіоні. Було сформовано програму пізнавальних турів для туроператора «ХОТ travel». А також було проведено економічне обґрунтування організації пізнавальних турів на території Одеського регіону.

ВИСНОВКИ

Таким чином, провівши дане дослідження, можемо зробити наступні висновки.

1. З'ясовано що пізнавальний туризм – це тимчасове переміщення індивідів за межі їх постійного місця проживання, зумовлене наявністю інтересу до відвідування культурних пам'яток, враховуючи культурні події, історичні місця та музеї, художні галереї, музичні та драматичні театри, концертні майданчики та інші об'єкти туристичного інтересу, які відображають історичну спадщину, сучасну художню творчість і виконавські мистецтва, традиційні цінності, види діяльності та повсякденний стиль життя населення, з метою отримання нової інформації і досвіду для задоволення культурних потреб.

До теперішнього часу існує проблема синтезу практичного і концептуального підходів до визначення поняття «пізнавальний туризм». Згідно концептуальному підходу, пізнавальний туризм - вид діяльності, пов'язаний з тимчасовим перебуванням населення поза постійним місцем проживання з метою ознайомлення з культурою, отримання нової інформації і вражень і в цілому для задоволення культурних потреб людини.

2. Зазначено, що безперечними регіонами - лідерами пізнавального туризму є Київ з областю. В даний час активно розвивається індустрія пізнавальних подорожей на Західній Україні, зокрема, організовуються все нові тури по середньовічним замкам, формується інфраструктура екологічного та етнографічного туризму.

Найбільше іноземних громадян, які прибули до України були з Молдови, Білорусі, Росії, Угорщини, Польщі, Румунії, Словаччини, Туреччини, Ізраїлю, Німеччини. Порівняно з 2017 р. кількість іноземних туристів збільшилась з Білорусі на 373,2 тис. осіб, Туреччини – на 27,6 тис. осіб, Угорщини – на 26,7 тис. осіб, Молдови – на 26,3 тис. осіб, Румунії – на 25,8 тис. осіб, Росії – на 24,1 тис. осіб, Ізраїлю – на 23,4 тис. осіб, Німеччини – на 17,1 тис. осіб; зменшення з Словаччини – на 37,9 тис. осіб, Польщі – на 2,5 тис. осіб.

3. Виявлено, що пізнавальний туризм включає в себе безліч програм на вибір туристів, екскурсії організовуються так, щоб екскурсовод говорив на одній мові з туристами, адже послуги перекладача в даному випадку не зовсім доречні. Якщо організовується маршрутний тур, екскурсовод їде

разом з групою, або як варіант в кожному відвідуваному місті туристів зустрічає професійний гід, що живе в даній країні і спеціалізується на певній тематиці.

Створення пізнавального маршруту – доволі складна процедура, що потребує детальної інформації про локалізацію екскурсійних destinations. Пізнавальні маршрути повинні бути не лише інформативними, а й варіативними, адже для підвищення їх конкурентоздатності необхідно враховувати цілу низку суб'єктивних факторів.

4. З'ясовано, що особливості економіко-географічного розташування, розвинена транспортна мережа, благодатні природно-кліматичні умови, наявність пам'ятників природи, архітектури, історії й культури, цілющих грязей і джерел мінеральних вод створюють сприятливі передумови для формування й розвитку в соціально-економічному комплексі м. Одеси високорентабельної курортно-рекреаційної й туристичної галузі.

На даний час Одеса має більший туристичний потенціал, а також об'єктивні передумови для його розвитку, особливо у сфері ділового, культурно-пізнавального, санаторно-курортного туризму.

Розвиваючи напрями для внутрішнього та в'їзного туризму Одеська область отримає можливість перетворити сальдо туристичного балансу на позитивний, тобто зайняти позицію рецептивного туризму.

5. Зазначено, що об'єктом дослідження є «ХОТ travel» - багатопрофільний туристичний оператор. Відповідно до Статуту туристичної компанії «ХОТ travel», метою діяльності є отримання прибутку в валюті України та іноземній валюті.

Відмічено, що збільшилась кількість наданих туро-днів в 2017 році туристам, охоплених внутрішнім туризмом: на 1514 туро днів порівняно з 2015 роком та на 727 туро днів порівняно з 2016 роком.

Також, ТК «ХОТ travel» проводить регулярне опитування серед споживачів щодо якості надання послуг останнім. Так, опитування клієнтів ТК «ХОТ travel» показало, що серед конкурентних переваг туристичного підприємства, найбільше значення для споживача мають ціна туру та простота і економія коштів при здійсненні туристичних формальностей.

6. Виявлено, що ТК «ХОТ travel» надає наступні види пізнавального туризму: виставкові тури; природознавчі тури; замкові тури; військово-історичні тури; археологічні тури; етнографічні тури; історико – краєзнавчі тури. В 2017 році виручка від наданих послуг в сфері пізнавального туризму збільшилась на 22,4 тис.грн. порівняно з 2015 роком та на 36,4 тис.грн. порівняно з 2016 роком.

7. Зазначено, що ТК «ХОТ travel» варто створити інноваційну програму щодо розвитку туристичного маршруту замковою та фортифікаційною архітектурою Одеси. Визначним місцем Одеського регіону є м. Білгород-Дністровський з своїми Аккерманською фортецею, підземною церквою в Аккермані та Сарматським склепом.

Враховуючи проведене опитування, пропонується ТК «ХОТ travel» розробити туристичний маршрут «Замками Одеського регіону», який буде

охоплювати замкову та фортифікаційну архітектуру краю. Маршрут буде розрахований на 2 дні.

8. З'ясовано, що загальні витрати по розробці туристичного маршруту «Замками Одеського регіону» складуть 2484400,6 грн. Ціна туру залежить від класу обслуговування, терміну та сезону подорожі, її виду та форми. На неї впливає кон'юнктура ринку та характер обраної маркетингової стратегії (реклама, канали реалізації тощо).

9. Зазначено, що ТК «ХОТ travel» потрібно постійно слідкувати за порогом прибутковості та запасом фінансової стійкості, бо коли виручка зменшиться ще більше, то підприємство стане збитковим, буде «проїдати» власний і позиковий капітал, стане банкрутом. ТК «ХОТ travel» зможе витримати зниження виручки від реалізації продукції на 61% без виникнення суттєвої небезпеки для свого фінансового стану.

Обґрунтовано, що при впровадженні даних заходів збільшиться чистий дохід від реалізації продукції та, відповідно, збільшиться чистий прибуток підприємства, що є позитивним явищем для діяльності ТК «ХОТ travel».

АНОТАЦІЯ

Аксьоненко К.А. Дослідження економічної доцільності створення нових турів»

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес створення нових турів та обґрунтування економічної доцільності їх впровадження.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності та особливостей пізнавального туризму, проведено огляд світового та вітчизняного досвіду розвитку пізнавального туризму, виявлено структуру та основні етапи створення турів для пізнавального туризму.

Проаналізовано перспективності створення пізнавальних турів в Одеському регіоні, здійснено вивчення специфіки функціонування туроператора «ХОТ travel» в плані можливості організації ним нових турів для пізнавального туризму, проведено аналіз асортименту турів, організованих туроператором «ХОТ travel».

Запропоновано здійснити вибір дестинації прийому для організації пізнавальних турів в Одеському регіоні, сформулювати програму нового пізнавального туру для туроператора «ХОТ travel», зробити економічне обґрунтування організації нового пізнавального туру туроператора «ХОТ travel» на території Одеського регіону.

Ключові слова: туризм, пізнавальний туризм, тур, туроператор.

ANNOTATION

Aksenenko K.A. Investigation of the economic expediency of creating new tours

Graduate work consists of three chapters. Object of study - the process of creating new tours and justification of the economic feasibility of their implementation.

The theoretical aspects of the essence and peculiarities of cognitive tourism are considered in the paper, the review of world and domestic experience of the development of cognitive tourism was conducted, the structure and the main stages of the creation of tours for cognitive tourism were revealed.

The prospects of creation of cognitive tours in the Odessa region are analyzed, the study of the specifics of the operation of the tour operator "XOT travel" in terms of the possibility of organizing new tours for cognitive tourism, an analysis of the range of tours organized by the tour operator "XOT travel" has been carried out.

It is suggested to make a choice of the destination of the reception for the organization of cognitive tours in the Odessa region, to form a program of a new cognitive tour for the tour operator "XOT travel", to make the economic substantiation of organizing a new cognitive tour of the tour operator "XOT travel" in the territory of the Odessa region.

Key words: tourism, cognitive tourism, tour, tour operator.